

IS-BWYLLGOR LLES ECONOMAIDD

5 Rhagfyr, 2025

TEITL: Diweddariad Achos Busnes y Portffolio 2025 a Chynllun Busnes Cyffredinol

AWDUR: Hedd Vaughan-Evans, Pennaeth Gweithrediadau

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad yw cyflwyno diweddariad 2025 Achos Busnes y Portffolio, Cynllun Busnes Cyffredinol 2026-2030 a chanlyniad Adolygiad Sicrwydd Portffolio 2025 ar gyfer Cynllun Twf Gogledd Cymru.
- 1.2. Mae'n ofynnol dan Gytundeb Terfynol y Cynllun Twf bod Achos Busnes y Portffolio yn cael ei ddiweddarau'n flynyddol a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU fel rhan o'r broses dyfarnu cyllid flynyddol.
- 1.3. Mae'n ofynnol, fel a nodir yn y Cytundeb Cyflawni a Chyllido (Cytundeb Llywodraethu 2 gynt), i bartneriaid Cynllun Twf Gogledd Cymru ddiweddarau'r Cynllun Busnes Cyffredinol bob pum mlynedd.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Bod yr Is-bwyllgor yn cymeradwyo diweddariad 2025 Achos Busnes y Portffolio a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU fel rhan o'r broses dyfarnu cyllid flynyddol.
- 2.2. Bod yr Is-bwyllgor yn gofyn i'r Cyfarwyddwr Portffolio gyflwyno'r holl ddogfennaeth ofynnol a'r ffurflen cais i newid i Lywodraethau Cymru a'r DU fel rhan o'r broses dyfarnu cyllid flynyddol a dirprwyo hawl i'r Cyfarwyddwr Portffolio mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd, yr Is-gadeirydd, y Swyddog Monitro a'r Swyddog a151 i negodi gyda Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar amseriad dyfarnu'r cyllid ac i wneud unrhyw fân addasiadau ar gais y naill lywodraeth neu'r llall.
- 2.3. Bod yr Is-Bwyllgor yn cymeradwyo'r Cynllun Busnes Cyffredinol 2026-2030 wedi'i ddiweddarau sy'n nodi'r trefniadau ar gyfer cyflawni Cynllun Twf Gogledd Cymru.
- 2.4. Bod yr Is-bwyllgor yn nodi diweddariad llafar yr Adolygiad Sicrwydd Portffolio 2025 ac yn gofyn i'r Cyfarwyddwr Portffolio ddatblygu cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion.

3. Y RHESWM DROS Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Fel sydd wedi'i nodi yn yr adroddiad.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Achos Busnes y Portffolio

- 4.2. Ym mis Rhagfyr 2020, fe wnaeth Uchelgais Gogledd Cymru a Llywodraethau Cymru a'r DU gytuno ar y Cytundeb Terfynol ar gyfer Cynllun Twf Gogledd Cymru.
- 4.3. Mae'r diweddariad blynyddol i Achos Busnes y Portffolio yn ofyniad dan y Cytundeb Twf Terfynol. Mae diweddariad 2025 yn seiliedig ar fformat symlach y cytunwyd arno gyda Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU i gofnodi newidiadau allweddol ers yr iteriad diwethaf.
- 4.4. Mae'r achos busnes a'r atodiadau wedi'u hadolygu'n llawn gyda'r newidiadau allweddol wedi'u hamlinellu yn y tablau isod:

Achos	Crynodeb o'r newidiadau allweddol
Yr Achos Strategol	• Ychwanegwyd manylion polisiâu a mentrau strategol newydd (ers diweddariad 2024) sy'n berthnasol i'r portffolio. Gweler tabl 1.1 • Ychwanegwyd manylion am newidiadau i'r cyd-destun macro-economaidd. Gweler tabl 1.2 • Diweddarwyd tabl risgiau mawr 1.4 • Mae crynodeb o fân newidiadau pellach i'r achos strategol portffolio wedi'i ddarparu. Gweler tabl 1.5
Yr Achos Economaidd	• Derbyniodd wyth prosiect gymeradwyaeth Achos Busnes Llawn; ○ Cymeradwywyd Achos Busnes Amlinellol Parc Bryn Cegin (Rhaglen Tir ac Eiddo) ym mis Rhagfyr 2024, wedi'i ddilyn yn agos gan yr Achos Busnes Llawn ym mis Chwefror 2025. ○ Cymeradwywyd prosiect Cydnerth (Rhaglen Ynni Carbon Isel) ym mis Chwefror 2025. ○ Cymeradwywyd 4G + (rhaglen Cysylltedd Digidol) ym mis Ebrill 2025. ○ Cymeradwywyd Achos Busnes Llawn Ynni Lleol Blaengar ym mis Mai 2025. ○ Cymeradwywyd Di-wifr Uwch (rhaglen Cysylltedd Digidol) ym mis Gorffennaf 2025. ○ Cymeradwywyd Achos Cyfiawnhad Busnes a Mwy y Porthladd Rhydd (Rhaglen Tir ac Eiddo) ym mis Hydref 2025. ○ Cymeradwywyd Achos Cyfiawnhad Busnes a Mwy Safleoedd ac Adeiladau Gogledd Môn (Rhaglen Tir ac Eiddo) ym mis Hydref 2025. ○ Cymeradwywyd Achos Cyfiawnhad Busnes a Mwy Cymdeithas 5.0 (Rhaglen Arloesi mewn Gweithgynhyrchu Gwerth Uchel) ym mis Hydref 2025.

	• Derbyniodd tri Achos Busnes Amlinellol gymeradwyaeth: ○ Cymeradwywyd y prosiect Antur Gyfrifol (rhaglen Bwyd-amaeth a Thwristiaeth) ym mis Chwefror 2025. ○ Cymeradwywyd Prosiect Prince (Rhaglen Arloesi mewn Gweithgynhyrchu Gwerth Uchel) ym mis Hydref 2025. ○ Cymeradwywyd Achos Busnes Amlinellol Venue Cymru (Rhaglen Bwyd Amaeth a Thwristiaeth) ym mis Tachwedd 2025. • Mae canlyniadau'r Achos Cyfiawnhad Busnes cymeradwy ar gyfer Llaeth Defaid Cymru, rhan o Hwb Economi Wledig Glynllifon (rhaglen Bwyd-amaeth a Thwristiaeth) hefyd wedi cael eu defnyddio i lywio'r diweddariadau i'r Achos Economaidd. • Mae'r Achos Economaidd wedi'i ddiweddarau i ystyried prosiectau a dynnwyd yn ôl o'r Cynllun Twf neu a symudwyd i'r Rhestr Wrth Gefn yn ogystal â senarios Gorau/Canolig/Gwaethaf ar gyfer ailddyrannu cyllid heb ei ddyrannu i brosiectau'r Rhestr Wrth Gefn. • Mae prosiectau eraill wedi gweld oedi yn effeithio ar broffil costau a buddion.
Yr Achos Masnachol	• Ychydig iawn o newid fu i achos masnachol y portffolio. • Mae wyth caffaeliad wedi digwydd yn y 12 mis diwethaf, sy'n cynnwys: Hwb Economi Wledig Glynllifon, Canolfan Biotechnoleg Amgylcheddol+, Cydnerth, Cronfa Ynni Glân, Egni, LPWAN, 4G+ a'r Ganolfan Prosesu Signalau Digidol. • Mae caffael hefyd wedi digwydd ar gyfer ffrydiau gwaith a ariennir gan y Gronfa Ffyniant Gyffredin gan gynnwys Dichonoldeb Ynni Glân (Rhaglen Ynni Carbon Isel), Offer Arolwg Rhwydwaith Symudol (Rhaglen Cysylltedd Digidol), treialon IoT Amaethyddiaeth Glyfar (Rhaglen Cysylltedd Digidol). Mae'r caffaeliadau hyn yn ychwanegu gwerth ac yn llywio prosiectau o fewn y rhaglen Ynni Carbon Isel a'r rhaglen Cysylltedd Digidol.
Yr Achos Ariannol	• Mae'r achos ariannol wedi'i ddiweddarau gyda siartiau a thablau, i gyfrif am yr Achosion Busnes Amlinellol, yr Achosion Cyfiawnhad Busnes a'r Achosion Busnes Llawn sydd wedi'u cymeradwyo. • Mae'r Achos Ariannol wedi'i ddiweddarau i ystyried prosiectau a dynnwyd yn ôl o'r Cynllun Twf neu a symudwyd i'r Rhestr Wrth Gefn yn ogystal â senarios Gorau/Canolig/Gwaethaf ar gyfer ailddyrannu cyllid heb ei ddyrannu i brosiectau'r Rhestr Wrth Gefn.
Yr Achos Rheoli	• Wedi darparu diweddariadau i Strwythur Cyflawni'r Cynllun Twf, yn dilyn sefydlu Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd, gan

	gynnwys trosglwyddo'r Swyddfa Rheoli Portffolio, y Cynllun Twf a'i holl gyllid i CBC y Gogledd. • Wedi darparu diweddariadau i dabl cryno'r adolygiad Porth. Mae 2 brosiect wedi symud drwy'r broses sicrwydd ac aliniad gyda'r disgwyliadau ers y portffolio blaenorol. • Mae proses Cymeradwyo Symlach wedi'i chymeradwyo a'i chyflwyno.
--	--

Cynnydd yn erbyn amcanion gwariant

4.5. Amcan Gwariant 1 – Swyddi Net

Yn nodedig, rhagwelir y bydd y swyddi newydd net yn dod o fewn yr amrediad a amlinellir yn Amcan Gwariant 1 (creu rhwng 3,400 a 4,200 o swyddi newydd net yng Ngogledd Cymru dwy'r Cynllun Twf erbyn 2036). Mae'r ystod a ragwelir ar hyn o bryd rhwng 3,540 a 4,170 o swyddi newydd net wedi'u creu ac mae hyn yn cynnwys senarios Gorau/Canolig/Gwaethaf ar swyddi newydd net a grëir drwy ailddyrannu cyllid heb ei ddyrannu i brosiectau'r Rhestr Wrth Gefn.

4.6. Amcan Gwariant 3 - Buddsoddiad

Mae cyfanswm y buddsoddiad diweddaraf yn rhagweld y bydd y prosiectau yn dod â chyfanswm buddsoddiad rhwng£820m a £970m. Mae'r rhagolwg hwn yn cynnwys senarios Gorau/Canolig/Gwaethaf ar fuddsoddiad a grëir drwy ailddyrannu cyllid heb ei ddyrannu i brosiectau Rhestr Wrth Gefn. Dangosodd hyn botensial y portffolio i gyrraedd yn agos at y targed gwreiddiol o £1bn yn y senario gorau, gan hefyd dynnu sylw at lefel y risg sy'n gysylltiedig â'r senario gwaethaf. Mae'r ystod yn tynnu sylw at yr heriau wrth ddisodli rhai o'r prosiectau mwy a dynnwyd o'r Cynllun Twf yn ystod y 12 mis diwethaf. Mae proffil gwariant cyfalaf dros dymor y Cynllun Twf wedi'i gynnwys yn Atodiad Kb.

4.7. GVA

Disgwylir i raglenni'r Cynllun Twf gynhyrchu cyfanswm o £1.5 i £1.7 biliwn mewn GVA ychwanegol net. Cadarnhaodd Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru ym mis Tachwedd 2023 "nid oes gofyniad gan y llywodraeth (DU na LIC) bellach i olrhain a chysylltu GVA gyda phortffolio'r cynllun twf yn uniongyrchol". Fodd bynnag, er cysondeb, mae'n dal yn cael ei broffilio yn y ddogfen hon.

4.8. I grynhoi, mae Achos Busnes y Portffolio 2025 yn dangos sut y gall Cynllun Twf Gogledd Cymru barhau i gyflawni'r targedau swyddi net a buddsoddi y cytunwyd arnynt yn y Cynllun Terfynol, tra bod yr ystod a gyflwynir ar gyfer pob targed yn adlewyrchu lefel y risg sy'n gysylltiedig â chyflawni'r targedau uchelgeisiol gwreiddiol. Cyflwynir y Senarios Gorau/Canolig/Gwaethaf i roi asesiad gonest i'r Is-bwyllgor a Llywodraeth y DU a Chymru o'r cyflawniad posibl, effaith y newidiadau sylweddol a wnaed gan y Cynllun Twf yn ystod y 12 mis diwethaf a graddfa'r heriau sydd o'n blaenau.

4.9. Cynllun Busnes Cyffredinol

4.10. Y Cynllun Busnes Cyffredinol cyntaf 2020-2025 oedd y sail y gwnaeth y partneriaid ymrwymo i Gynllun Twf Gogledd Cymru arni. Rhoddodd drosolwg o'r cynllun twf gan gynnwys y rhaglenni a'r prosiectau i'w cyflawni, fe nododd beth fydd y Cynllun Twf yn ei gyflawni yn nhermau

allbynnau a buddion i'r rhanbarth, cyfraniadau ariannol bob partner a threfniadau rheoli perfformiad a llywodraethu i sicrhau y cyflawnir y Cynllun Twf.

- 4.11. Mae'r Cynllun Busnes Cyffredinol ar gyfer 2026-2030 yn rhoi trosolwg o'r cynnydd dros y pum mlynedd diwethaf, golwg i'r dyfodol ar gyfer y pum mlynedd nesaf, ynghyd â gwybodaeth am y bartneriaeth, y Cynllun Twf, ei gyllid a'i lywodraethu.

- 4.11. Mae copi o'r Cynllun Busnes Cyffredinol ar gael yn Atodiad 3.

4.12. **Adolygiad Sicrwydd Portffolio 2025**

- 4.13. Cynhaliwyd Adolygiad Portffolio 2025 rhwng 24-27 Tachwedd 2025. Disgwylir i'r adroddiad terfynol i fod ar gael Ddydd Iau 4ydd o Ragfyr ac bydd diweddariad llafar yn cael ei ddarparu yn ystod y cyfarfod.

5. **GOBLYGIADAU ARIANNOL**

- 5.1. Bydd cymeradwyo diweddariad 2025 Achos Busnes y Portffolio yn galluogi i'r Swyddfa Rheoli Portffolio gyflwyno'r achos busnes fel rhan o'r broses dyfarnu cyllid flynyddol.

- 5.2. Gan fod gwariant presennol hyd at ddiwedd 2025-26 yn llai na'r hyn sydd wedi'i dderbyn mewn taliadau grant gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU, bydd y Cyfarwyddwr Portffolio yn negodi gyda'r ddwy lywodraeth o ran y trosglwyddiad arian nesaf. Mae'r Swyddfa Rheoli Portffolio yn dal i aros am gadarnhad o statws grant y Cynllun Twf a ohiriwyd o 2024/25.

- 5.3. Nid yw'r achos busnes wedi'i ddiweddarau yn effeithio ar gyfraniadau cytunedig y partneriaid ar gyfer 2025-26 sydd wedi'u cytuno gan Uchelgais Gogledd Cymru. Yn sgil y newidiadau i amserlenni a phroffiliau gwariant y prosiectau, cynnydd mewn cyfraddau llog, a'r newidiadau tebygol yn lefel y grant Ardrethi Annomestig, bydd y gofynion llog a lefelau cyfraniad pob partner o 2025-26 ymlaen yn cael ei ailgyfrifo yn y misoedd nesaf.

- 5.4. Mae Achos Busnes y Portffolio wedi'i ddiweddarau yn nodi senario Gorau/Canolig/Gwaethaf o ran sicrhau buddsoddiad drwy ailddyrannu cyllid heb ei ddyrannu i brosiectau'r Rhestr Wrth Gefn. Mae hwn yn ddull darbodus o ddangos yr ystod y gellir ei gyflawni o benderfyniadau yn y dyfodol a wneir gan yr Is-bwyllgor mewn perthynas ag ailddyrannu cyllid.

6. **GOBLYGIADAU CYFREITHIOL**

- 6.1. Mae'n ofynnol dan Gytundeb Terfynol y Cynllun Twf bod Achos Busnes y Portffolio yn cael ei ddiweddarau'n flynyddol.

- 6.2. Mae'n ofynnol dan y Cytundeb Cyflawni a Chyllido (Cytundeb Llywodraethu 2 gynt) bod y Cynllun Busnes Cyffredinol yn cael ei ddiweddarau a'i gymeradwyo gan bartneriaid bob 5 mlynedd. Mae'n ddogfen allweddol mewn perthynas â chyflawni'r Cynllun Twf. Mae cynnwys y Cynllun yn creu disgwyliad dilys y bydd y Cynllun Twf yn cael ei symud ymlaen fel y nodir yn y Cynllun. Yn unol â hynny, mae'n bwysig bod pob Partner yn fodlon â chynnwys y Cynllun Busnes Cyffredinol.

7. **ASESIADAU EFFAITH**

- 7.1. Bydd Uchelgais Gogledd Cymru, drwy ei raglenni a'i brosiectau ynghyd â'r prosesau a roddwyd ar waith yn sicrhau bod y Cynllun Twf yn cyflawni effaith gadarnhaol yn erbyn y 7 nod llesiant.

- 7.2. Bydd gan y Cynllun Twf effaith niwtral ar gydraddoldeb yn erbyn yr 11 nodwedd warchodedig. Mae'r holl raglenni a'r prosiectau yn cael eu cyd-gynhyrchu drwy bartneriaethau sy'n cynnwys y sector cyhoeddus a'r sector preifat, cyrff ymchwil a'r bartneriaeth sgiliau ranbarthol, ac yn canolbwyntio ar ymgysylltu â phobl sydd o dan anfantais oherwydd rhywedd, anabledd, ethnigrwydd neu oedran.
- 7.3. Bydd cyflawni rhaglenni a phrosiectau'r Cynllun Twf yn cael effaith bositif ar y Gymraeg, gan fynd ati'n rhagweithiol i geisio cyfleoedd i hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg yn y rhanbarth.
- 7.4. Cwblheir Asesiad Effaith Unigol ar gyfer pob prosiect fel rhan o ddatblygu'r Achos Busnes.

ATODIADAU:

Atodiad 1	Crynodeb Gweithredol yr Achos Busnes y Portffolio 2025
Atodiad 2	Achos Busnes y Portffolio 2025
Atodiad 3	Cynllun Busnes Cyffredinol 2026-2030

*Sylwch fod yr atodiadau sy'n weddill y cyfeirir atynt yn Achos Busnes y Portffolio ar gael ar gais i'r Swyddfa Rheoli Portffolio.

DOGFENNAU CEFNDIR (ar gael ar gais)

- Achos Busnes y Portffolio 2025 – Atodiadau

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. **Swyddog Monitro:**

"Mae nifer o benderfyniadau allweddol i'r Is-bwyllgor mewn perthynas ag Achos Busnes Portffolio ond hefyd â'r Cynllun Busnes Amlinellol. Fel rhan o'r Cytundeb Trosglwyddo a Chyllido, mae gan y CBC y pŵer i ddiweddarau'r OBC o bryd i'w gilydd. Mae'r newidiadau arfaethedig yn ymgorffori gwybodaeth am newidiadau a datblygiadau ers eu mabwysiadu ac maent o fewn pwerau'r CJC.

ii. **Swyddog Cyllid Statudol:**

"Rwy'n fodlon bod yr adroddiad hwn yn adlewyrchiad teg a chywir o weithgareddau Uchelgais Gogledd Cymru a'i sefyllfa bresennol. Gallaf gadarnhau cywirdeb y wybodaeth ariannol a gynhwysir yn yr adroddiad clawr hwn ac yn yr Atodiad, ac maent yn esbonio'r ystyriaethau ariannol ar gyfer y cyfnod sydd i ddod."